

מדינת ישראל

משרד החינוך

אגף בטיחות ארצי

כרטיס מידע

הנחיות לפעילות אפייה במוסדות חינוך

באירועים מיוחדים, מוסדות חינוך רבים מתכננים פעילות חווייתית של אפייה משותפת. התנסות במיומנות בישול בשטח היא חיונית, ומהווה כלי חינוכי המאפשר עבודת צוות, במהלכה רוכשים התלמידים מיומנות חשובה זו. עם זאת, פעילות זו טומנת בחובה סיכונים רבים, ולכן יש להכיר את הנחיות הבטיחות לפעילות במסגרת בתי ספר, גנים, תנועות נוער, מחנות ועוד.

תכנון מקדים

חובה לתכנן כל שלב בפעילות עם אחראי הפעילות ולתת את הדעת לסיכוני הבישול ואופן הפעלת האש (גזייה, כלב גז, מדורה וכדומה).

האחראי על הפעילות

1. מנהל המוסד יקבע מנהל לאירוע בכללותו, וכן אחראי לכל עמדת פעילות.
2. אחראי הפעילות ידריך את אחראי העמדה לגבי היבטי הבטיחות בשימוש במערכת גז או הדלקת מדורה.
3. אחראי הפעילות והמפעילים בעמדות יהיו מדריכים בהתאם להגדרות משרד החינוך (תנועות נוער).

נקודות תורפה בטיחותיות

- קרבה לאש והיפגעות ממנה.
- התלקחות צמחייה יבשה בקרבת המקום.
- שימוש בחומרים אסורים במהלך הפעלת האש כגון דלק, בנוזין וכדומה.
- פציעות מסכינים או קופסאות שימורים.
- חוסר יציבות של עמדת הבישול, או חוסר התאמה בין הכירה לכלי הבישול.
- התקהלות סביב נקודת הבישול.
- חוסר תשומת כללים ולנוזלים רותחים.
- חוסר שליטה בפעילות סביב עמדת הבישול.

אפייה יכולה להתבצע במגוון אופנים: אפייה על סאג' באמצעות "כלב גז", שבו בלוני הגז נפרדים מהמבער, שימוש בגזיות קטנות, אפייה על סאג' תוך שימוש בפחם מתחתיו, אפייה על "מנגל" תוך שימוש ברשת או בסאג' או שימוש ב"מולטי-שף" חשמלי.

פעילות האפייה

לכל אחת מפעילויות האפייה סיכונים ייחודיים, ויש להיערך אליהם מבחינה בטיחותית בצורה מקיפה. להלן הנחיות הבטיחות המחייבות לפעילויות האפייה השונות.

מדינת ישראל

משרד החינוך

אגף בטיחות ארצי

הנחיות בטיחות להדלקת אש	
<ul style="list-style-type: none">• בהתאם להנחיות המשרד יש לערוך בדיקה של המערכת על ידי טכנאי גז (מסוג 02 לפחות) בתדירות של אחת לחצי שנה.• יש למקם את כלב הגז במרחק סביר מנקודת האפייה ולקבעו היטב כדי למנוע את נפילתו.• יש לקבע את צינור הגז לרצפה כך שלא יהווה מכשול למפעילים ולאופה.	"כלב גז"
חל איסור לכסות את הגזיות, יש להפעילן בהתאם להנחיות היצרן, באוויר הפתוח ללא שום כיסוי	גזיות
יש לבדוק את תקינות המכשיר על ידי חשמלאי מוסמך.	מולטי שף
אין להשתמש ב"מאיצי בעירה" נוזליים (כגון דלק, בנזין, נפט, שמן וכדומה). מותר להשתמש בדלק מוצק בלבד או להבעיר בזהירות על ידי נייר, ענפים וזרדים.	פחם ועצים

תמונות להמחשה ארגון האתר ועמדת הפעלה

תרשים ארגון בטיחותי מומלץ של עמדת האפייה

אזור פעילות הבישול והאפייה חניכים בתודים בשליטה מלאה של המורים/המדריכים

אזור פעילות ההכנה של התלמידים/החניכים

תרשים שימוש בכלב גז

Photograph of a gas stove on a metal stand with a gas cylinder.

Diagram of a gas cylinder connected to a stove with a flame.

- יש להקצות לפעילות שטח של לפחות 6 מטר ללא עשבייה, קוצים או חומרים העלולים להתלקח, כגון חומרי דלק ועצים.
- יש לתחום את אזור האפייה למניעת כניסת תלמידים לא מורשים, כמפורט בתרשים.
- פעילות הילדים תהיה תחת השגחה ושליטה מלאה של המורה/המדריך, בדגש על גישה לאזור האש, לישת בצק ורידודו, וכו'. במהלך האפייה ניתן לאפשר לתלמידים לגשת לנקודת הבישול או לסאג' בוודים ובשליטה של מבוגר אחראי.**
- יש להציב מטף לצד כל נקודת אפייה, או להניח דלי מים לכל עמדת אפייה.
- בנקודת הבישול / האפייה יש לדאוג להספקת מי שתיה קרים בכמות מספקת.
- המדריך העוסק בבישול יצטייד במלקחיים, בנעלים סגורות וביגוד מלא- מכנסיים וחולצה עם שרוולים ארוכים.
- יש לבצע תחלופת מדריכים לפי הצורך כדי לאפשר התקררות והרחקה מקרינת החום.